ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS

CENTRALIZUOTAS VIDAUS AUDITO SKYRIUS

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ VERTINIMO VIDAUS AUDITO ATASKAITA

2021 m. rugsėjo 23 d. Nr.(11.3)BI - 18
Švenčionys

Vertinimo pagrindas, Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo (2012-11-08 Nr. XI-2386) 7 straipsnio 3 dalis.

Vertinimą atliko Centralizuoto vidaus audito skyriaus
vedėja Asta Bučelienė

Vertinimas pradėtas 2021 m. rugsėjo 6 d.
Vertinimas baigtas 2021 m. rugsėjo 22 d.

Su vidaus audito ataskaita supažindinti:
Švenčionių rajono savivaldybės administracijos
direktorių

Su vidaus audito ataskaita dėl Administracinės naštos mažinimo
priemonių vykdymo vertinimu galima susipažinti
Švenčionių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.svencionys.lt

ĮVADINĖ DALIS

Vidaus audito atlikimo motyvai

Vidaus auditas atliekamas, vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius (toliau - Centralizuotas vidaus audito skyrius) 2021 metų veiklos planu. Į Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2021 metų veiklos planą administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo vertinimas įtrauktas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo[1] 7 straipsnio 3 dalies reikalavimu.

Vidaus audito tikslas

Įvertinti Švenčionių rajono savivaldybės administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymą.

Vidaus audito apimtis

2021 m. II pusmečio administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymas.

Vidaus audito metodai

Vertinimas atliktas taikant tikrinimo, duomenų analizės, apklausos, pokalbio ir kitas procedūras. Ataskaita ir išvados buvo parengtos vadovaujantis turimų bei pateiktų dokumentų analize, paremta Lietuvos Respublikos norminių teisės aktų reikalavimais su prielaida, kad pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Vertinimo kriterijai

Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas[1] (toliau – Įstatymas[1]), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimas Nr. 213 „Dėl administracinės naštos piliečiams ir kitiems asmenims nustatymo ir įvertinimo metodikos patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“, Švenčionių rajono savivaldybės 2021 – 2023 metų strateginis veiklos planas[2].

Santrumpos

Administracinė našta - laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos, kurias patiria ar gali patirti asmenys vykdydami teisės aktuose nustatytus ar teisės aktų projektuose siūlomus nustatyti informacinius įpareigojimus (Įstatymo[1] 2 straipsnio 1 dalis).

Asmuo – Lietuvos Respublikos pilietis, kitas fizinis asmuo (užsienietis), įmonė, įstaiga ar organizacija arba kitas juridinis asmuo, jų junginys (asociacija, susivienijimas, konsorciumas ir panašiai) (Įstatymo[1] 2 straipsnio 2 dalis).

Informacinis įpareigojimas - teisės akte asmeniui nustatytas ar teisės akto projekte siūlomas asmeniui nustatyti įpareigojimas pateikti valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms

[1] Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas (Žin., 2012, Nr. 136-6957).
[2] Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2021-02-25 sprendimas Nr. T–77 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ (nauja redakcija patvirtinta 2021-08-26 sprendimu Nr. T-192).

arba jų įgaliotiems asmenims informaciją apie savo veiklą ar gaminius arba kitą teisės akte nustatytą ar teisės akto projekte siūlomą nustatyti informaciją; tokią informaciją kaupti, saugoti ir pateikti valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų arba jų įgalioto asmens atskiru pareikalavimu; pateikti informaciją trečiosioms šalims (Įstatymo[1] 2 straipsnio 3 dalis).

DĖSTOMOJI DALIS

Administracinės naštos mažinimo teisinis reguliavimas

Įstatymo[1] tikslas – užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytus tikslus.

Vadovaujantis Įstatymo[1] 3 str. 1 d. turi būti taikomos šios administracinės naštos mažinimo priemonės:

1) esamo reguliavimo panaikinimas, sumažinimas, konsolidavimas arba pagerinimas;

2) proceso supaprastinimas vykdant teisės aktuose nustatytus informacinius įpareigojimus;

3) institucijų keitimasis turimais duomenimis ir informacija;

4) informacinių technologijų ir elektroninių paslaugų plėtojimas;

5) išsamios informacijos ir konkrečių veiksmų informaciniams įpareigojimams įvykdyti pateikimas;

6) teisės aktų sukeliamos administracinės naštos įvertinimas;

7) teisės aktų projektų sukeliamos administracinės naštos įvertinimas;

8) Europos Sąjungos teisės aktų, perkeliamų į nacionalinę teisę, administracinės naštos įvertinimas;

9) tikslinių grupių apklausų organizavimas siekiant nustatyti labiausiai abejotinus informacinius įpareigojimus, kurių uždedama administracinė našta nėra didelė, tačiau jų vykdymas sudaro nepagrįstų nepatogumų.

Pagal Įstatymo[1] 6 straipsnio 1 dalį administracinės naštos mažinimo priemonės turi būti įtrauktos į savivaldybių taryboms teikiamus tvirtinti savivaldybių strateginių veiklos planų projektus ir 7 straipsnio 2 dalis nustato, kad Savivaldybių tarybos, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nustatyta tvarka teikdamos veiklos ataskaitas, savivaldybės bendruomenei privalo jose nurodyti ir įvertinti praėjusio ataskaitinio laikotarpio administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo rezultatus. Nustatant administracinės naštos priemones turi būti vadovaujamasi šiais principais:

1) turi būti siekiama sumažinti reikalaujamų ataskaitų teikimo dažnumą iki minimalaus lygio, būtino pagrindiniams teisės aktų tikslams pasiekti, ir, jei įmanoma, suvienodinti skirtingų susijusių teisės aktų ataskaitų teikimo dažnumą;

2) turi būti patikrinta, ar tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose;
3) turi būti prioritetiškai siekiama ataskaitų teikimo elektroniniu būdu ir internetu vietoj šiuo metu privalomo spausdintos informacijos rinkimo;
4) turi būti įvertinta galimybė nustatyti informacinių įpareigojimų vykdymo išimtis smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams;
5) turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą;
6) turi būti sumažinti arba pašalinti reikalavimai teikti informaciją, jeigu šie reikalavimai yra susiję su esminiais reikalavimais, kurių buvo atsisakyta arba kurie buvo pakeisti;
7) turi būti siekiama sumažinti laiko sąnaudas pildant įvairius duomenų ir (ar) informacijos pateikimo dokumentus, t. y. siekiama šių dokumentų pildymo aiškumo ir konkretumo;
8) turi būti siekiama nereikalingų ataskaitų, patikrinimų, duomenų ir informacijos reikalavimų panaikinimo

Audituojamu laikotarpiu į Švenčionių rajono savivaldybės 2021 – 2023 m. strateginį veiklos planą[2] yra įtraukta viena administracinės naštos mažinimo priemonė esanti 06 programoje „Savivaldybės valdymo programa”, 4 prioritetas „Efektyvi rajono savivalda”, 2 strateginis tikslas „Didinti savivaldybės valdymo ir įgyvendinamų funkcijų efektyvumą”, programos tikslo kodas 2 „Užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas bei gerinti jų kokybę“, programos uždavinio kodas 2.1. „Teikti viešąsias paslaugas, gerinti jų kokybę, pasiekiamumą, infrastruktūrą“ ir šiam uždaviniui vykdyti viena iš priemonių numatyta „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ (kodas 2.1.4), priemonės vykdytojas – savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius. Šiai priemonei įgyvendinti pagal 2014-2020 Europos Sąjungos fondų investicijos Lietuvoje programos priemonės 10.1.3.-ESFA-R-920 Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas savivaldybėse parengtas projektas Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje (toliau – projektas), kuriuo siekiama pagerinti visuomenės pasitenkinimą Švenčionių rajono savivaldybės įstaigų teikiamomis viešosiomis paslaugomis ir asmenų aptarnavimu. Projekto laikotarpiu savivaldybės administracijoje bei Švenčionių rajono socialinių paslaugų centre numatomas kokybės vadybos diegimas (ISO 9001 ir „Lean“), buvo tobulinamas asmenų aptarnavimas „vieno langelio“ principu. Projekto finansavimui pasirašyta 2018 m. kovo 26 d. sutartis Nr.10.1.3-ESFA-R-920-01-0004/J-119, kuri įvykdyta ir projektas 2021 m. įgyvendintas.

Dėl tinkamo Administracinės naštos mažinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo

Administracinės naštos mažinimas gali būti pasiekiamas gerinant teisėkūros ir teisės aktų peržiūros kokybę. Planuojant teisės aktų pakeitimus turėtų būti įvertinta, kokių reikalavimų galėtų būti atsisakoma arba kokie reikalavimai ūkio subjektams galėtų būti pakeisti taip, kad administracinė ir reguliavimo našta mažėtų.

Siekiant įgyvendinti Administracinės naštos mažinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą administracinės naštos mažinimo priemonę - *esamo reguliavimo panaikinimas, sumažinimas, konsolidavimas arba pagerinimas*, rengiant naują reglamentavimą (teisės akto projektą), sietiną su įpareigojimų ūkio subjektams keitimu arba nustatymu tikslinga įvertinti:

- ar rengiamas teisės akto projektas nedubliuoja/neprieštarauja kitiems įpareigojimams, ar nėra prašoma perteklinių dokumentų ar prašoma informacijos, kurią galima gauti kitais būdais, ar tinkamai ir efektyviai organizuotas paslaugos suteikimo, pvz., leidimo išdavimo, procesas, ar nustatomi tinkami terminai ir pan.;
- ar naujas įpareigojimas jau nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose;
- turi būti siekiama sumažinti laiko sąnaudas pildant įvairius duomenų ir (ar)informacijos pateikimo dokumentus, t. y. siekiama šių dokumentų pildymo aiškumo ir konkretumo, tobulinamos paraiškų ar paslaugos užsakymo formos, nereikalaujama tos informacijos, kurią gali gauti pati Savivaldybė;
- turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą ir t.t.

Todėl pastebime, kad kai savivaldybėje numatoma reglamentuoti iki tol nereglamentuotus santykius, ar iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, rengiamo naujo teisės akto projekto rengėjui reikalinga atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, siekiant nustatyti, kokias galimas teigiamas ar neigiamas pasekmes numatomas teisinis reguliavimas turės ekonomikai, konkurencijai, finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, administracinei naštai, aplinkai ir kt. sritims[3], kaip tą numato Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio nuostatos. O tokiame poveikio vertinime galima pilnai ar iš dalies pasinaudoti patvirtinta[4] Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodika, Prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams vertinimo pinigine išraiška metodika ar Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika[5].

Analizavome Švenčionių rajono savivaldybės tarybai pateiktų teisės aktų projektų (sprendimų projektų) lydimuosius dokumentus, vertinime ar per 2021 m. I pus. priimtiems nauja[6]

[3] LR teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 2 d.
[4] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ 3 p.
[5] LR Vyriausybės 2003-02-26 nutarimu Nr. 276 „Dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.
[6] LR teisėkūros pagrindų įstatymas, 14 str. 3 d.

redakcija teisės aktams buvo atliktas numatomo teisinio reguliavimo teigiamas ar neigiamas poveikio vertinimas pagal sritis, o rezultatai pateikti aiškinamajame rašte ar atskiru dokumentu[7]. Švenčionių rajono savivaldybės tarybai nuo 2021 m. sausio mėn. iki liepos mėn. buvo pateikta viso 163 sprendimų projektai, iš jų korupcijos mastui vertinti buvo parengta 17 pažymų pagal Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo tvarką, kurią nustato Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklės[8]. Atsitiktinės atrankos būdu pasirinkome nauja redakcija parengtus tarybos sprendimus[9], tarp analizuotų sprendimų kai kuriais atvejais projekto rengėjas sprendimo aiškinamajame rašte nurodė: neigiamų padarinių dėl priimto sprendimo projekto nenumatoma; tačiau nevertinama pagal sritis[3] kaip nustatyta LR teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 2 d. Todėl būtų tikslinga vadovaujantis LR teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 3 d. reikalavimu, bei atsižvelgiant į metodiką[5] , reglamentuoti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą ir nustatyti savivaldybės numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatų pateikimo tvarką.

Dėl strateginiame veiklos plane nurodytų administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo už 2021 m. I pus.

Vidaus audito metu buvo vertinama, ar audituojamuoju laikotarpiu į savivaldybės 2021 – 2023 m. strateginį veiklos planą[2] įtraukta administracinės naštos mažinimo priemonė „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ įgyvendinant projektą „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ buvo įgyvendinama pagal strateginiame veiklos plane numatytus vertinimo kriterijų (2021 metams nustatytas vertinimo kriterijus proc. nuo visų projekto veiklų), buvo peržiūrėta ir vertinta administracinės naštos mažinimo priemonių vykdytojų pateikta informacija susijusi su administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymu. Pagal priemonės vykdytojo, Bendrojo skyriaus, pateiktus duomenis įgyvendinant priemonę Švenčionių rajono savivaldybės administracija 2020 m. gruodžio mėn. kreipėsi į Europos socialinio fondo agentūrą dėl sutaupytų projekto lėšų panaudojimo ir gavus pritarimą buvo atliktas pirkimas dėl KVS sertifikavimo savivaldybės administracijoje ir Švenčionių rajono socialinių paslaugų centre. 2021 m. I pus. buvo atliktas sertifikavimas administracijoje ir Švenčionių rajono socialinių paslaugų centre. Gauti sertifikatai 2021-05-25. Per 2021 metų I pusmetį buvo apmokėtos projekto veiklos iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų sumai 13 1654,54 Eur. Projektas „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ užbaigtas. Įvertinus

[7] Ten pat, 15 str. 2, 3 d.
[8] LR Vyriausybės 2014-03-12 nutarimas Nr.243 „Dėl Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“.
[9] Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2021-01-28 sprendimas T-21, 2021-02-25 sprendimas Nr.T-28;2021-06-29 sprendimas Nr.T-149.

numatytas ir įgyvendintas veiklas pagal projektą, nustatyta, kad nuo visos projekto veiklos įgyvendintos, todėl galime daryti išvadą, kad priemonė „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ įgyvendinant projektą „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ vykdyta.

Pažangos stebėjimas

Įvertinus Švenčionių rajono savivaldybės administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymą už 2020 m. II pus. Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus pateiktoje 2020 m. kovo 19 d. vidaus audito ataskaitoje Nr.(11.3)BI–6 buvo teikiama rekomendacija: Inicijuoti administracinės naštos mažinimo priemonių planavimą ir įtraukimą į Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą 2021 metams. Rekomendacija įgyvendinta į Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimu[10] patvirtintą Švenčionių rajono savivaldybės 2021-2023 m. strateginį planą įtraukus priemones: savivaldybės valdymo programoje priemonė „Priemonių, mažinančių administracinę naštą juridiniams ir fiziniams asmenims, taikymas“; socialinės paramos ir sveikatos apsaugos programoje priemonė „Informacinių technologijų diegimas ir tobulinimas, bei e-sveikatos priemonių plėtra asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose“, švietimo ir sporto veiklos programoje priemonė „E-mokyklos koncepcijos įgyvendinimas“.

Vidaus kontrolės vertinimas

Vidaus audito metu nustačius, kad savivaldybės administracija laikėsi Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo[1] 3 str. 1 d., 4 ir 6 str. nuostatų, į savivaldybės 2021 – 2023 m. strateginį veiklos planą įtraukta administracinės naštos mažinimo priemonė per 2021 metų I pusmetyje buvo įvykdyta, bei pasiekta pažanga - įgyvendinta vidaus audito ataskaitoje pateikta rekomendacija, todėl vidaus kontrolė administracinės naštos mažinimo srityje vertinama gerai.

IŠVADOS

Vidaus audito metu nustatyta, kad strateginiame veiklos plane[2] priemonės „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ (kodas 2.1.4) įgyvendinant projektą „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ numatytos veiklos 2021 metų I pus. įvykdytos. Kadangi į savivaldybės 2021 – 2023 m. strateginį veiklos planą įtraukta administracinės naštos mažinimo priemonė - projektas „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ jau įgyvendintas, tarybos sprendimu[10] patvirtinus nauja redakcija 2021 – 2023 m. strateginį veiklos planą buvo įtrauktos trys priemonės, kurių įgyvendinimas numatytas nuo 2022 metų. Švenčionių rajono savivaldybės taryba nėra nustačiusi tvarkos, kuria vadovaujantis turi būti pateikiami numatomo

[10] Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2021-08-26 sprendimas Nr.T-192.

teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, o tai neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 3 dalies nuostatos.

REKOMENDACIJA

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi, inicijuoti Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatų pateikimo tvarkos parengimą.

(Reikšmingumas vidutinis)

Vedėja Asta Bučelienė